

[Lilli Gyldenkilde]

over for eller rettere sagt midt i en teknologisk revolution i disse år, som vi ved vil reducere det antal job, vi kender i dag, samtidig med at der godt nok vil opstå nogle nye.

Det, alle er allermost optaget af i den forbindelse, er, hvordan vi konkurrerer bedst og mest udbytterigt med USA og Japan på disse områder, mens vi glemmer de ændringer af vores kultur og vores hverdagsliv, som denne udvikling bringer os, om vi har arbejde, der kan betrygge vores hverdagsliv, og ikke mindst hvordan vi får det på det arbejde, som nogle af os får.

Spørgsmålet er, om vi skal lade stå til og finde os i ændringer, som vi måske ikke en gang ønsker, eller om vi skal udvikle nye strukturer. Dette er noget af det, som Norden skulle efter SFs mening bruge tid og penge på at undersøge, tage stilling til og handle efter. Vi ved alle, at vi ikke kommer uden om en bedre fordeling af arbejdet. Nedsat arbejdstid, afskaffelse af overarbejde og indførelse af sabbatår vil være tiltag, der hjælper på denne omfordeling. Betalt frihed til uddannelse vil være en retfærdighedshandling over for de mange, der har et uddannelsesunderskud, og det vil være til gavn for alle, fordi vi ved, at vi fremover får brug for veluddannet arbejdskraft, der kan mange forskellige funktioner, idet skift i arbejdsforhold vil være et kendetegn for den ny tid.

På arbejdsmiljøområdet ville vi i Norden kunne blive førende, såfremt politikerne kunne finde ud af at lave nogle gode arbejdsmiljølove, som bygger på beskyttelse af lønmodtagernes sikkerhed og sundhed på arbejdspladserne, og med det hjemmemarked, som Norden udgør, ville sådanne krav kunne føre til, at vi dermed ville hjælpe erhvervsvirksomhederne og også offentlige virksomheder i gang med udvikling, produktion og eksport af miljøværn af forskellig slags. Det samme kan siges på det ydre miljøområde. Det danske Kommunekemi i Nyborg er jo et glimrende eksempel på det.

På arbejdspladسدemokratiområdet ville vi givetvis kunne komme videre i Norden med et udredningsarbejde om, hvor vi står i Norden med hensyn til arbejdspladسدemokrati og dermed medbestemmelse, og hvilken betydning dette har for trivsel og dermed forbundne fordele for ansatte og for virksomhederne som helhed. En sådan undersøgelse kunne føre til mere demokrati, til eksport af med-

indflydelsessystemer, som kunne være til gavn for alle.

På ligestillingsområdet mellem kvinder og mænd er vi som allerede sagt kommet et lille stykke vej i Norden, men dette betragtes åbenbart ikke som et aktiv. Det eneste sted, kvinderne står nævnt i handlingsplanen, er som tilgang til arbejdsmarkedet, og det er der grund til at sige »pas på« til. Det kan nemt opfattes, som om det nu er kvinderne, der er de skyldige i arbejdsløsheden, for havde de bare holdt sig i hjemmene, var ledigheden ikke blevet så stor.

Kvinderne er kommet for at blive på arbejdspladserne. En løn til at leve for er det først fornødne for, at selvstændighed kan opnås i vores slags samfund, og kvinderne hverken kan eller skal sendes tilbage til hjemmene.

Kvindernes job er i fare, dels fordi de traditionelt ingen uddannelse har eller kun meget korte uddannelsår. De fleste af dem arbejder i lavtlønsområder, og det er områder, der i disse år automatiseres, så jobbene bliver færre. Dels er de ansat i de laveste og dårligst betalte job i den offentlige sektor, job, der i disse år spares væk i den omsigribende privatiseringsdille.

Et udredningsarbejde med ideer til, hvordan vi stopper denne udvikling og sikrer kvindernes ligestilling til uddannelse og job, er nødvendig og var også et af de områder, hvor idéudveksling kunne føre til nytænkning.

Jeg skal på grund af tidnød slutte dette indlæg med at pege på, at de tanker, jeg her på SFs vegne har givet udtryk for, stort set er en udbygning af de tanker, som Nordens Faglige Samorganisation har givet udtryk for. NFS' alternativ til handlingsplanen burde gøre indtryk på Nordens politikere i Nordisk Råd og på ministerrådet, således at den endelige handlingsplan bygger mere på samarbejdstanken til fremme af beskæftigelsen end på konkurrencetanken, der er den fremherskende i den nu fremlagte handlingsplan. Nøjsomhed er en dyd, er der et gammelt udtryk der siger. Jeg mener ikke altid, det er rigtigt. Jeg mener, vi skal være mere ambitiøse end det, vi har set i den plan, der er fremlagt.

Nu kan jeg forstå, at hele det borgerlige sammenrend sammen med socialdemokratiet endda overlader til socialdemokratiet at